

نظرات استدلالی شورای نگهبان

عنوان

اصلاح اساسنامه سازمان فناوری اطلاعات ایران

شماره مسلسل: ۱۳۹۵۰۰۸۰

تاریخ: ۱۳۹۵/۰۹/۲۰

شناسنامه

عنوان:

**نظرات استدلالی شورای نگهبان
اصلاح اساسنامه سازمان فناوری اطلاعات ایران**

استخراج، تنقیح و تدوین:

مصطفی مسعودیان

بازبین و ناظر علمی:

کاظم گوهری اصفهانی

گروه تدوین نظرات و مبانی آراء شورای نگهبان

شماره مسلسل: ۱۳۹۵۰۰۸۰

تاریخ انتشار: ۱۳۹۵/۰۹/۲۰

پژوهشکده شورای نگهبان

فهرست مطالب

۲	مقدمه
۳	درآمد
۶	نظر نهایی شورای نگهبان

مقدمه

بر اساس اصل (۹۴) قانون اساسی جمهوری اسلامی ایران، کلیه مصوبات مجلس شورای اسلامی به وسیله شورای نگهبان از نظر انطباق با موازین اسلام و قانون اساسی مورد بررسی قرار می‌گیرد و در صورت مغایرت برای تجدیدنظر به مجلس بازگردانده می‌شود. همچنین به موجب اصل (۸۵) قانون اساسی مجلس شورای اسلامی می‌تواند تصویب اساسنامه‌های دولتی را به دولت واگذار کند که در این صورت اساسنامه‌های مصوب دولت می‌بایست به لحاظ انطباق با شرع و قانون اساسی به تأیید شورای نگهبان برسند. علاوه بر این به موجب اصل (۴) قانون اساسی، کلیه قوانین و مقررات مدنی، جزایی، مالی، اقتصادی، اداری، فرهنگی، نظامی، سیاسی و غیر این‌ها باید بر اساس موازین اسلامی باشد. این اصل بر اطلاق یا عموم همه اصول قانون اساسی و قوانین و مقررات دیگر حاکم است و تشخیص این امر بر عهده فقهای شورای نگهبان است. تفسیر قانون اساسی نیز به موجب اصل (۹۸) قانون اساسی بر عهده شورای نگهبان قرار گرفته است.

در راستای اجرای این اصول، کلیه مصوبات مجلس، اساسنامه‌های دولتی و استفساریه‌ها در جلسات شورای نگهبان مورد بررسی فقهی و حقوقی قرار گرفته و نظر نهایی شورا ابلاغ می‌گردد. با عنایت به تأکیدات رهبر معظم انقلاب اسلامی مبنی بر ضرورت اعلام مبانی و استدلالات شورای نگهبان، گروه تدوین پژوهشکده شورای نگهبان، با همکاری اداره تدوین دفتر امور حقوقی شورای نگهبان، اقدام به استخراج استدلالات و مبانی نظری آراء این شورا نموده است. کارشناسان این پژوهشکده، با مطالعه دقیق متن مذاکرات شورای نگهبان - که از سوی معاونت اجرایی ضبط و پیاده‌سازی می‌شود - استدلالات و ظرایف مورد نظر اعضاء را استخراج نموده و با حفظ اصالت، آن‌ها را در قالب یک متن علمی به جامعه حقوقی کشور ارائه می‌نمایند. یقیناً انتشار مبانی اظهارنظرهای شورای نگهبان، موجب آشنایی هرچه بیشتر جامعه علمی و نهادهای تقنینی و اجرایی کشور با فعالیت‌های این شورای حساس و تأثیرگذار شده و همچنین می‌تواند به عنوان متون درسی و پژوهشی در محافل دانشگاهی و حوزوی مورد استفاده قرار گیرد.

اصلاح اساسنامه سازمان فناوری اطلاعات ایران

مصوب ۱۳۹۳/۴/۸

درآمد

هیئت وزیران در راستای اختیار حاصل از ذیل اصل (۸۵) قانون اساسی و به استناد ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمانها، شرکتها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مصوب ۱۳۷۷، «اصلاح اساسنامه سازمان فناوری اطلاعات ایران» را بنا به پیشنهاد وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات جهت بررسی در دستور جلسه ۱۳۹۳/۴/۸ قرار داد و اصلاحات لازم را در این اساسنامه به تصویب رساند. پس از آن، این اصلاحیه برای طی تشریفات قانونی مقرر در اصل (۸۵) قانون اساسی، جهت بررسی عدم مغایرت مفاد این مصوبه با موازین شرع و قانون اساسی، طی نامه‌ی شماره ۵۰۶۴۰/۴۶۱۰۴ مورخ ۱۳۹۳/۴/۲۹ به شورای نگهبان ارسال شد. شورای نگهبان پس از بررسی این مصوبه در جلسه‌ی مورخ ۱۳۹۳/۵/۱۵، مفاد آن را مغایر با موازین شرع و قانون اساسی ندانست و نظر خود در این خصوص را طی نامه‌ی شماره ۹۳/۱۰۲/۱۷۲۶ مورخ ۱۳۹۳/۵/۱۹ به هیئت وزیران اعلام کرد.

تاریخ مصوبه هیئت وزیران: ۱۳۹۳/۴/۸

تاریخ بررسی در شورای نگهبان: ۱۳۹۳/۵/۱۵

هیئت وزیران در جلسه ۱۳۹۳/۴/۸ به پیشنهاد شماره ۱/۱۱۸۶۳ مورخ ۱۳۹۳/۲/۲۸ وزارت ارتباطات و فناوری اطلاعات و به استناد ماده واحده قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت - مصوب ۱۳۷۷-^(۱) تصویب کرد:

اساسنامه سازمان فناوری اطلاعات ایران، موضوع تصویب‌نامه‌های شماره ۴۰۶۷۵/ت/۲۳۰۲۴۶ هـ مورخ ۱۳۸۷/۱۲/۱۰ و شماره ۴۷۸۳۳/ت/۱۲۱۶۸۴ هـ مورخ ۱۳۹۱/۶/۱۹ به شرح ذیل اصلاح می‌شود:

۱- متن زیر جایگزین ماده (۱۵) می‌شود:

ماده ۱۵- هیئت عامل سازمان مرکب از پنج عضو می‌باشد که حداکثر دو عضو آن غیرموظف خواهد بود. اعضای موظف به پیشنهاد وزیر ارتباطات و فناوری اطلاعات و تصویب مجمع عمومی عادی و اعضای غیرموظف توسط رئیس مجمع عمومی از بین افراد با تحصیلات عالی و دارای سابقه مدیریت و صاحب‌نظر

۱. قانون استفساریه در خصوص اختیار اصلاح اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت مصوب ۱۳۷۷/۱/۳۰: «موضوع استفساریه: آیا در مواردی که مجلس شورای اسلامی اجازه تصویب اساسنامه سازمان‌ها، شرکت‌ها و مؤسسات دولتی و وابسته به دولت از جمله مؤسساتی را که شمول قانون بر آنها مستلزم ذکر نام است به دولت داده است، اصلاح اساسنامه در هر مورد نیازمند کسب مجوز مجدد از مجلس شورای اسلامی است، یا اصلاح اساسنامه که در واقع اصلاح تصمیم دولت است، برعهده هیئت وزیران می‌باشد؟
نظر مجلس:

ماده واحده- هرگونه تغییر یا اصلاح اساسنامه‌هایی که به موجب تصویب مجلس شورای اسلامی به هیئت دولت واگذار شده است، چون تغییر نظر دولت محسوب می‌شود با هیئت وزیران است.»

در تخصص‌های مرتبط با فعالیت‌های سازمان با اولویت کارکنان سازمان برای مدت دو سال انتخاب می‌شوند. اعضای هیئت عامل پس از انقضای مدت تا زمانی که تجدید انتخاب به عمل نیامده است، در سِمَت خود باقی خواهند بود و انتخاب مجدد آنها برای دوره‌های بعد بلامانع است.

۲- در تبصره (۲) ماده (۱۵) و ماده (۲۲) عبارت‌های «اعضای هیئت عامل» به عبارت‌های «اعضای موظف هیئت عامل» اصلاح می‌شود.

دیدگاه مغایرت

با توجه به اینکه طبق قانون، از کسانی که متقاضی تصدی مناصب دولتی می‌شوند، گزینش به عمل می‌آید و یکی از شرایط گزینش، مورد وثوق بودن افراد متقاضی است، نیازی به ذکر شرط وثاقت برای اعضای «موظف» هیئت عامل در اساسنامه‌ی پیشین نبوده است؛ لیکن از آنجا که این گزینش در مورد اعضای «غیرموظف» هیئت عامل وجود ندارد و انتخاب آنها صرفاً به خود سازمان واگذار شده است و بر این اساس، ممکن است افراد غیر موثق به این سِمَت انتخاب شوند لازم است در این اساسنامه‌ی اصلاحی، به شرط وثاقت و لزوم احراز آن برای اعضای غیرموظف هیئت عامل تصریح شود. با این وصف، از آنجا که در این مصوبه، تصدی منصب هیئت عامل در مورد اعضای غیرموظف مقید به شرط وثاقت نشده است، اطلاق این مصوبه مغایر با موازین شرعی است.

دیدگاه عدم مغایرت

با توجه به اینکه سازمان فناوری اطلاعات ایران، سازمان دولتی محسوب می‌شود و طبق قانون، از کسانی که متقاضی تصدی مناصب دولتی می‌شوند، گزینش به عمل می‌آید و یکی از شرایط گزینش، مورد وثوق بودن افراد متقاضی است، نیازی به ذکر مجدد این شرط در این مصوبه برای اعضای هیئت عامل این سازمان نبوده است. از طرفی، موظف یا غیرموظف بودن اعضای هیئت عامل تفاوتی در لزوم گزینش و احراز وثاقت برای عضویت در هیئت عامل ایجاد نمی‌کند. از این رو، از آنجا که شرط وثاقت برای تصدی منصب هیئت عامل این سازمان، امری مفروض و مفروغ‌عنه است، عدم ذکر شرط وثاقت در این مصوبه با اشکالی مواجه نیست.

نظر شورای نگهبان

مصوبه‌ی مزبور، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

نظر نهایی شورای نگهبان

مصوبه هیئت وزیران در خصوص اصلاح اساسنامه سازمان فناوری اطلاعات

ایران، مغایر با موازین شرع و قانون اساسی شناخته نشد.

امام خمینی (ره):

و از شورای محترم نگهبان می‌خواهم و توصیه می‌کنم، چه در نسل حاضر و چه در نسل های آینده که با کمال دقت و قدرت و طایف اسلامی و ملی خود را اِنفا و تحت تاثیر بیچ قدرتی واقع نشوند و از قوانین مخالف با شرع مطرو و قانون اساسی بدون بیچ ملاحظه ای جلو گیری نمایند.

(صحیفه امام، ج ۲۱، ص ۴۲۲)

بزهشکده شورای نگهبان

آدرس: تهران، خیابان شهید سپهبد قرنی،
کوچه شهید دهقانی نیا (خسرو سابق)، پلاک ۱۲
صندوق پستی: ۱۴۶۳ - ۱۳۱۴۵
تلفکس: ۰۲۱ - ۸۸۳۲۵۰۴۵
info@shora-rc.ir
www.shora-rc.ir